

Tal com érem

- Solé Tura té ben guanyat el títol de pare de la pàtria, una pàtria de nacions i regions, i de tots

JOSÉ ANTONIO GONZÁLEZ CASANOVA, Catedràtic de dret constitucional
EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 7.12.09

Entre els marrecs que envaïen a empentes l'aula de primer curs de Dret destacava un noi més gran que nosaltres, vestit de soldat, de cara aguerrida i trets de pagès. Em va impressionar veure'l plorar de ràbia, al cap d'un any, perquè havia obtingut un notable i no l'excel·lent que creia merèixer en Dret Penal. A tercer ens vam tractar i vam començar a dialogar dins d'un clima inquiet i polititzat que augurava la primera rebel·lió universitària a Espanya. Aquell diàleg va simbolitzar el de tota una generació. Els fills dels vencedors de la guerra incivil vam comprendre les raons dels vençuts a través dels nostres companys. En alguna cosa estàvem d'acord: mai una altra guerra. El diàleg va culminar amb el canvi de bàndol per sempre dels educats en la mentida franquista.

Jordi Solé Tura, el forner de Mollet, batxiller per lliure en dos anys, em va brindar el magisteri democràtic i catalanista que jo necessitava per sobreviure a un règim pederasta que abusava de la meva bona fe adolescent. El nostre curs va passar a ser protagonista principal de la generació del Paranimf (1957): la que va iniciar la revolta estudiantil únicament conclosa amb la mort de **Franco** 20 anys després. A aquella generació pertanyen noms que en democràcia s'han fet famosos al costat de **Solé Tura: Rodolf Guerra, Llibert Cuatrecasas, Macià Alavedra, Armand de Fluvià, Salvador Giner, Rosa Virós, Luis**

Goytisolo, Antoni Ribas, Jaume Lorés, Francesc Vallverdú, Joaquín Jordà, Gil Matamala, etcètera. El meu orgull generacional és gairebé racial.

SfíLa meva amistat amb **Jordi Solé** s'ha nodrit d'experiències sempre pròximes, viscudes amb afectuosa sinceritat i companyerisme. Per tenir feta la mili i jo no (a causa de sanció política) se'm va avançar en l'ajudantia de **Jiménez de Parga**, però em va recomanar vivament a aquest. Dels dos premis extraordinaris de fi de carrera, ell se'n va emportar un i jo no vaig poder obtenir l'altre per estar arrestat a la caserna. El febrer de 1960, la fugida forçosa del **Jordi** a París em va permetre ocupar el seu lloc i escoltar admirat la seva veu per *Radio Pirenaica*. El seu retorn ens va unir en la lluita dels PNN. Ell es va tancar en la Caputxinada i a mi no m'hi va deixar entrar la policia. Quan vaig ser catedràtic, vaig lluitar per ell com a membre d'un tribunal. Comptava amb els tres vots necessaris, però a última hora en va fallar un per no donar-lo a un comunista. Quan va ser ponent constitucional, jo assessorava **Peces-Barba** i feia de pont entre les dues ribes de l'esquerra, encara que em sentia més pròxim a **Solé** en la qüestió territorial (federalisme plurinacional). Amb **Alfons Comín** vam anar a pregar-li com a cristians socialcomunistes que no es privilegiés l'Església catòlica. Però **Carrillo** no volia enfrontaments amb un lobby tan poderós. Quan va ser ministre de Cultura li vaig brindar la idea que la revista *El Ciervo* (de cristianisme progressista) tingués algun reconeixement oficial després de 40 anys ininterromputs de publicació i d'impuls democratitzador d'Espanya des de Catalunya. A diferència de la Generalitat del 1991, que es va negar a donar-l'hi, el **Jordi**, com a català i home de cultura, sí que l'hi va concedir.

En l'estrena de *Bucarest, la memòria perduda*, la pel·lícula dedicada pel seu fill **Albert** a la memòria de la seva infància i a l'Alzheimer del seu pare, un altre il·lustre desmemoriat li va recordar al meu amic que **Suárez** havia fet la transició; **Solé**, la Constitució, i **Maragall**, l'Estatut del 2006. «I tots tres hem acabat amb Alzheimer!» Jo hi veig un símbol físic de la seva història. Els tres polítics han estat crítics amb el seu passat, audaçs i valents, atents al signe de cada moment encara que fossin titllats d'oportunistes pels que solen ser-ho. Mai es van apoltronar. Es van tirar la seva obra a l'esquena i se'n van oblidar, sense viure de la seva renda política i psíquica. Un verdader polític com **Solé Tura** no té una altra memòria que la popular i històrica. Ell no la perd perquè l'ha transmès a la seva gent i ells la fan seva *ad perpetuam memoriam*. Sobre els millors polítics va deixar escrit **Lao Tsé** que, una vegada conclosa la seva obra, el poble diu: «L'hem fet nosaltres mateixos».

La sàvia sincronia que atorga sentit a les coincidències, aparentment fruit de l'atzar, ha fet coincidir la partida humana del **Jordi** amb l'aniversari de la Constitució que ell va contribuir a crear. Jo sé fins a quin punt l'il·lusionava aquell text, símbol del gran pacte hispà que enterrava el clima de guerra civil. I que fos ell, en nom dels comunistes, el que forgés un consens amb homes com **Fraga**. Es complia aquell pacte juvenil entre universitaris fills dels dos bàndols. El pacte que em va unir per sempre a ell i a l'esquerra catalanista que ell representava com ningú per la seva tenacitat, prudència i sincer esperit solidari. Ell i jo hem seguit sent tal com érem. La lluita final de **Solé Tura** anuncia la ja inevitable renovació constitucional d'un Estat federal de fet però no de dret. El **Jordi** té ben guanyat el títol de pare de la pàtria. Una pàtria de nacions i regions. Una pàtria de tots.